

En meningsfull forskartillvaro genom sociala nätverk

Gunilla Wiklund

Gunilla Wiklund arbetar som bibliotekarie med inriktning på vetenskaplig kommunikation på Juridiska fakultetens bibliotek vid Lunds universitet. Artikeln bygger på hennes licentiatavhandling *Interaktion i forskningspraktiken. Vårdvetenskapliga forskares sociala nätverk, som lades fram våren 2007 i biblioteks- och informationsvetenskap vid Lunds universitet.*

Meaningful research thrives through social networks

My licentiate thesis took up research practice and sense-making in the social networks of a group of health care scientists. One main finding is that interaction in the networks contributes not only to an understanding of the subject area, but equally important to a common understanding of what research is and what the role of a researcher entails. Another observation is that documents are used in the interactions, supporting the process of sense-making. In order to offer relevant services, information specialists need to understand research practice and how documents are used in the various subject areas.

När jag träffar bibliotekarier eller andra informationsspecialister som arbetar i en forskningsmiljö märker jag att de flesta har uppfattningar om forskarnas praktiska arbete och om vilken syn på forskning som finns inbäddat i det. Många har också noterat att en forskares sökande och användning av information inte är ett mål i sig utan ett medel för att åstadkomma något och att skapa mening i sin forskning.

I min licentiatavhandling, *Interaktion i forskningspraktiken. Vårdvetenskapliga forskares*

sociala nätverk (Wiklund, 2007), undersöker jag mer konkret hur en grupp vårdvetenskapliga forskare genom sina sociala nätverk skapar en meningsfull forskarvardag. Jag valde nätverk som utgångspunkt eftersom sociala nätverk är en viktig del av kommunikationen i forskarsamhället. I avhandlingen uttrycks det som att "skapa en vetenskapligt grundad förståelse av hur vårdvetenskapliga forskares interaktion i sociala nätverk bidrar till forskarnas meningskapande" (ibid., s. 6).

I den här artikeln presenterar jag resultat som handlar om nätverkens utseende och betydelser liksom vilka betydelser olika typer av dokument har i interaktionen mellan forskarna och doktoranderna. Min förhoppning är att det ska väcka bibliotekariers nyfikenhet på hur forskning skapas och hur dokument används och ges betydelse i just deras verksamhet.

En av mina huvudpoänger är att i nätverken delas inte bara ämneskunskaper utan i interaktionen förmedlas och formas också en gemensam förståelse av vad forskning är och vad som krävs i rollen som forskare eller doktorand som sedan fungerar som riktmärke i vardagen. Dessa normer och förhållningssätt påverkar hur forskningen utförs, det vill säga forskningspraktiken. En annan huvudpoäng är att i sin vardag interagerar forskarna kring dokument på olika sätt, och den interaktio-

nen bidrar till att förstå vad forskningen ska fokusera på, hur den kan utföras praktiskt och hur den sedan kan presenteras.

Studien genomfördes i form av intervjuer med tre forskare och tre doktorander som alla ingick i samma vårdvetenskapliga forskargrupp på en svensk högskola. Varje person intervjuades två gånger, 1-1,5 timmar varje gång. Under intervjuerna samtalande vi om hur de upplevde sin roll som forskare eller doktorand och om vad de gjorde i sitt dagliga arbete och hur det gjordes. Jag bad också personerna rita och berätta om vad de uppfattade som sina personliga nätverk med kontakter som de upplevde hade betydelse för dem som forskare eller doktorander. För att jag skulle förstå deras bakgrund bad jag dem också rita en så kallad händelselinje och markera händelser som inverkat på deras situation idag.

Jag använde även andra metoder för att få en så rik bild som möjligt av forskarnas och doktorandernas värld. Genom observationer under ett doktorandseminarium och två disputationer för doktorsgrad fick jag inblick i hur forskningen praktiskt kunde gå till. Synen på forskning och rollen som forskare/doktorand blev också synlig genom studier av informationsmaterial från forskargruppens institution och beskrivningar av projekt som gruppen deltog i. Till detta kom litteraturstudier av vetenskaplig kommunikation och vetenskapssamhällets dynamik liksom teorier om kontextens påverkan på informationens betydelse och användning.

Innan jag går in på resultaten vill jag säga några ord om mina teoretiska utgångspunkter, där jag bakar in forskargruppens syn på vad som är bra forskning.

Synen på individen

Tre viktiga utgångspunkter i avhandlingen är synen på individen, synen på kommunikation och synen på information. Den första utgår ifrån att individer ständigt försöker förstå och

skapa mening i sin tillvaro så att tillvaron upplevs som oproblematisk och självklar. Individen funderar inte så mycket på hur hon eller han gör olika vardagliga saker, såsom att åka till jobbet, utan man har rutiner som underlättar vardagen och gör att den tas för given. Överfört till en forskare så vet denne eller denna exempelvis hur olika statistiska beräkningar ska göras eller hur en viss databas ska användas. Forskaren vet inte vad resultatet av forskningen ska bli men han eller hon vet hur problemet ska angripas.

Man bedömer allt man möter i förhållande till tidigare kunskap och erfarenheter och tolkar och inordnar det med det man redan vet, så att tillvaron fortsätter att vara meningsfull och självklar. Om man möter något nytt störs ordningen och man måste hitta sätt att införliva de nya erfarenheterna för att få tillbaka jämvikten i sin tillvaro. Det teoretiska begrepp jag använder är *livsvärld* och det är hämtat från bland annat Berger och Luckmann (1971) och Schutz och Luckmann (1974).

Synen på kommunikation

De forskare och doktorander jag intervjuade lever alla i sina livsvärldar, men de befinner sig inte i ett vakuum utan lever tillsammans med andra personer som påverkar livsvärlden. Det leder till min andra utgångspunkt, synen på kommunikation. När individer kommunicerar med varandra interagerar de och utbyter erfarenheter och upplever att de lever i en gemensam värld. Tillsammans bygger de upp en förståelse för vad den världen innehåller och för vad man kan och inte kan göra. En forskare vet till exempel vilka tidskrifter som är mest ansedda inom det egna området och på vilka sätt data kan tolkas. Det kallas av Berger och Luckmann (1971) för det *sociala kunskapsförrådet*. Det ger individen något att förhålla sig till så att en oproblematisk och självklar livsvärld kan byggas upp.

Genom kommunikationen formas och förändras normer och värderingar. Olika sociala gemenskaper har olika normer för vad som är accepterat, men det är ofta outtalat, ett slags tyst kunskap, som överförs mellan personer i gemenskapen. Olika delar av forskarsamhället kan ses som olika sociala gemenskaper med olika värderingar och normer.¹ Även om alla forskare sysslar med vetenskap är till exempel synen på vad man ska forska om, vilka metoder som en forskare kan använda och hur publicering ska gå till olika inom olika områden. Kort sagt är synen på vad som är vetenskap och vad en forskare ska göra inte enhetlig.

I den forskargrupp jag studerade var samarbete mycket viktigt och undersökningar planerades ofta i stora projekt. Teorier och metoder hämtades från både det medicinska och det omvårdnadsteoretiska området. Kritiskt tänkande var en viktig grund. Publicering var centralt för gruppen, vilket bland annat avspeglades i den tid och den omsorg som lades ned på utformningen av artiklar på doktorandseminarierna. I studien framkom att publicering var viktigt för att dela med sig av resultaten till andras nytta men lika viktigt var att texterna granskades av andra forskare i samband med publiceringen. Själva granskningsprocessen bidrog till att forskningen blev legitim; den fick ett värde. En tredje aspekt av publicering som togs upp är att den behövs för meritering.

Synen på information

Min tredje utgångspunkt är slutligen synen på information. Information är inte något neutralt i sig utan något som ges mening i den sociala värld där den skapas och används. Informationen får sin mening i förhållande till

vad den ska användas till. Men det handlar också om vilken information som är relevant och hur den kan sökas och användas.² Ett exempel är att en forskare inte kan referera till vilken tidskrift eller forskare som helst, utan det finns normer för vad som är acceptabelt och relevant. Inom ett ämnesområde kan en forskares publikationer vara väl ansedda medan de inom ett annat område betraktas med skepsis.

I min avhandling har jag avgränsat termen *information* till de olika typer av dokument som forskarna arbetar med. Ofta är det artiklar, antingen som forskarna skriver eller som de använder för sina egna artiklar, men det är också avhandlingsplaner och projektansökningar. Jag återkommer till hur det här fungerar i forskargruppen.

Nätverkens utseende

Om man jämför doktorandernas och forskarnas nätverk är doktorandernas nätverk snävare, både vad gäller vilka personer som ingår och var personerna befinner sig geografiskt. I doktorandernas nätverk ingår meddoktorander och handledare, som de ofta delar korridor med och möter nästan dagligen. Här får de stöd och hjälp i sitt avhandlingsarbete. Så här beskriver Sofia, en av doktoranderna, den här typen av kontakter:

[Man] springer in och frågar någonting. Likväl som man kan komma in och bli störd ju. Det är ett nätverk som är väldigt bra. Då när jag var anställd i en mindre omfattning så vet jag att jag kände att jag missade mycket genom att inte vara här. För mycket samtal gör ju ändå.

¹ För den som är intresserad av att läsa mer om hur forskarsamhället fungerar och skiljer sig åt mellan olika ämnesområden rekommenderar jag Becher and Trowler (2001), Frohman (2004) och Whitley (2000).

² För en fördjupning rekommenderar jag Burnett et al. (2001), Chatman (1999) och Johannisson and Sundin (2007).

Delar av nätverket som också har stor betydelse är doktorandseminariet liksom kontakter med deltagare i det stora forskningsprojekt som forskargruppen är involverad i. Doktoranderna träffar även andra doktorander på nationella och internationella kurser och konferenser, men de upplever att den typen av kontakter inte har lika stor betydelse för dem i deras roll som doktorander.

Forskarnas nätverk är vidare och fortsätter att utvidgas med nya forskningssamarbeten, både nationellt och internationellt. I dessa nätverk diskuterar man det konkreta arbetet, till exempel problemformuleringar och artikelmanus. Under deras doktorandtid liknade forskarnas nätverk de som doktoranderna nu beskriver. De förtroenden som då byggdes upp mellan doktoranderna finns kvar och man har fortsatt att utbyta erfarenheter om sådant man möter som forskare. Så här säger Eva, en av forskarna, om hur man stödjer varandra:

Det kan handla om dels rena forskningsfrågor: Hur ska jag angripa det här? eller Hur ska jag göra med det här?. Sedan kan det också handla om svårigheter i relationer till doktorander: Nu står vi inför det här valet, vad ska jag göra? Har du stött på något liknande och hur skulle du hantera det? Man har de diskussionerna sinsemellan. Det är ovärderligt att ha dem.

I nätverken, oftare för forskarna än för doktoranderna, finns det även personer som man sällan har kontakt med men som har stor betydelse när man exempelvis behöver få kontakter för en specifik uppgift. I alla intervjuer utom en lyfts också familj och vänner fram som viktiga delar. Deras betydelse är att de ger en förankring utanför livet som forskare eller doktorand. De ser personen i sig, vilket ger perspektiv på forskningsarbetet.

Nätverkens betydelse och dokumentens användning

Generellt kan man säga att nätverken har betydelse för att forma, bekräfta och omforma normer och förhållningssätt till vad forskning är. Genom interaktionen med olika personer får forskarna och doktoranderna del av hur det är att vara forskare i forskargruppen och det vårdvetenskapliga forskarsamhället. Personerna får del av det sociala kunskapsförrådet och kan skapa mening i sin tillvaro: sina livsvärldar. Mer specifikt har jag identifierat tre aspekter som rör interaktionens betydelse för att skapa en meningsfull tillvaro; förståelse av rollen som forskare eller doktorand, forskningspraktisk förståelse och ämnesförståelse.

Att förstå rollen

En aspekt av interaktionens betydelse är kopplad till forskarnas och doktorandernas behov av att dela erfarenheter av hur det är att vara forskare eller doktorand i forskargruppen. Doktoranderna diskuterar gärna med meddoktorander och handledare medan forskarna ofta vänder sig till sina före detta meddoktorander, men alla kontakter i nätverken är viktiga. Genom att ta del av andras erfarenheter får man veta hur man förväntas vara och agera i forskargruppen. Man socialiseras in i miljön. Petra, en av doktoranderna, uttrycker det så här:

Och det kan jag väl säga att jag ... har formats in i det ... Så etablerades jag efterhand. /.../ Och det finns ingen samlad information. Det är ingenting som man blir matad med. Utan man formas in i det.

Man får också hjälp genom att notera hur andra gör i sin forskning. Interaktionen har också en bekräftande funktion: genom att ta del av andras upplevelser får forskarna och doktoranderna en bekräftelse på att det de själva

upplever inte är så konstigt. De kan då slappna av och livsvärlden blir mer hanterlig. Även om forskarna redan är socialiserade in i miljön ställs de inför nya situationer – som till exempel att vara handledare – där de behöver få del av andras erfarenheter för att förstå hur de ska agera och för att få bekräftelse på de egna upplevelserna.

Ett centralt sammanhang för doktoranderna när det gäller att få kunskap om vad rollen innebär är doktorandseminarierna, där även seniora forskare och andra doktorander än de i forskargruppen deltar. Där presenterar doktoranderna sina artikelmanus³, avhandlingsplaner och slutmanus. Seminarierna är mycket strikt strukturerade; för varje text som läggs fram har deltagarna fått olika avsnitt att läsa och kommentera. För artiklar går man igenom artikelns olika delar, såsom titel, bakgrund, syfte och resultatredovisning, så att allt hänger ihop logiskt och är rimligt. För projektplaner diskuterar man bland annat upplägg på studier, problembeskrivningar och val av metoder.

Genom att samlas kring andra doktoranders dokument tränas doktoranderna i den för forskargruppen viktiga normen att kritiskt granska andras arbeten och framföra kritiken på ett nyanserat sätt. Man tränar också på att ta emot kritik och använda den konstruktivt. Fokuset på skrivna texter gör det tydligt för doktoranderna att publicering är viktigt och att det ska göras på ett speciellt sätt. Dokumenten fungerar därför som del i doktorandernas socialisering. För forskarna är detta inte lika tydligt eftersom de sällan lägger fram texter på det sättet, men genom att presentera texter i andra sammanhang bekräftas behovet av kritisk diskussion och skrivande.

Att förstå hur man praktiskt gör

En andra aspekt är forskningspraktisk förståelse, som handlar om att få kunskap om hur forskningen praktiskt kan utföras. Jag menar då ett hantverksmässigt kunnande, såsom hur data tolkas, hur intervjuer genomförs och hur en artikel ska se ut. Det räcker dock inte med att till exempel lära sig en statistisk beräkning, man måste också förstå hur den faktiskt kan användas i forskningen. I intervjuerna blir olika personer i nätverken synliga som på olika sätt bidrar till att forskarna och doktoranderna förstår hur man ska göra; exempelvis finns där statistikerna som förklarar metoderna, handledarna som man diskuterar metodval utifrån frågeställningarna med och korridorgrannarna som hjälper till när man kör fast.

Här återfinns också kontakter med bibliotekarierna och det stöd biblioteket erbjuder i form av kurser om informationssökning och informationskällor. Biblioteket är en del av det sammanhang där forskargruppen är verksam och genom sökhjälp och kurser där olika aspekter av informationssökning lyfts fram förmedlas de typer av källor och relevansbedömningar av dokument som är accepterade inom institutionen och det vårdvetenskapliga samhället.

Men även om bibliotekarierna bidrar med viktiga kunskaper och färdigheter kan de bara till en viss gräns bistå med kunskap om hur dokumenten faktiskt kan användas och ges mening i forskargruppen. Det är i mötet med skrivandet och genom interaktionen i forskargruppen som det tränas. Ett tydligt exempel på det är även här doktorandseminariet. Genom att ta del av och diskutera andras texter ser doktoranderna exempel på hur andra dokument kan användas i texterna. När vi disku-

³ Avhandlingarna var så kallade sammanläggningsavhandlingar med ett antal publicerade och publiceringsbara artiklar.

terar hur en artikel skrivs förklarar Erik, en av doktoranderna, hur andra dokument används:

Det kommer in i bakgrunden och introduktionen, den blir avhängig av syftet och då diskuterar man med handledarna: Hur ska jag bygga upp introduktionen? ... och så letar man litteratur efter det, referenser. Och sedan i metoden så är det ju analyslitteratur och statistiklitteratur. Och sedan resultatet är ju värdering/validering. Sedan diskussionen är ju motsvarande som introduktionen, vad man diskuterade men det är även att spegla annan litteratur.

På seminarierna får man inte bara exempel på dokumentanvändning, här tränas också hur en text rent stilistiskt byggs upp och hur man formulerar exempelvis problem och redovisar resultat. Petra menar att:

[Man lär sig] hur man formulerar sig, hur man skriver framförallt. Vad är en bra och dålig text i det här sammanhanget. Nu är det ju alltid olika på olika fakulteter säkert. Men just hos oss att man lär sig hur språket ska vara här. Hur man uttrycker sig.

Artiklarna skrivs ju inte bara för forskargruppen utan de ska vara skrivna på ett sådant sätt att de antas av den tidskrift man är intresserad av att publicera sig i. På det seminarium jag observerade diskuterades att en viss tidskrift ville att en specifik typ av statistisk beräkning användes. Det är ett exempel på att forskargruppen är knuten till ett större vetenskapligt sammanhang som den måste förhålla sig till. Genom seminariet kan den typen av kunskap förmedlas och inordnas i forskargruppens sätt att utföra sin forskning. I intervjuerna menar doktoranderna att de genom andras texter också får exempel på vilka statistiska meto-

der som finns och hur de kan användas. Deras praktiska kunskap utökas därför på en rad olika sätt genom interaktionen på seminarierna.

Doktoranderna uttrycker ett stort behov av att utveckla den här typen av forskningspraktisk kunskap medan det för forskarna är mest tydligt i samband med handledning och utvecklandet av nya projekt. De har redan en stor del forskningspraktiskt kunnande men behöver ändå diskutera med andra för att utveckla arbetet. Lars, en av forskarna, beskriver hur ett av hans projekt vuxit fram genom kontakter med andra forskare:

Från början var det bara mina idéer och även upplägget med interventionen. Fast där fick jag lite input i samband med ett seminarium i F-centrum där jag presenterade hur jag hade tänkt. Då man också kom fram till att man måste ... [göra urvalet på ett visst sätt] ... Och det som också har hänt när jag kopplade in K och L så kommer de med nya infallsvinklar.

Här beskrivs hur forskaren utvecklar sin kunskap ytterligare genom interaktionen med sina forskningskollegor, både "gamla" som han känner sig bekväm med och nytilkomna kollegor som erbjuder kunskap från andra forskningsmiljöer. I citatet syns också hur ett dokument, Lars projektidé, används som en utgångspunkt för att diskutera och utveckla projektet.

Att förstå ämnet

En tredje aspekt av interaktionens betydelse för att skapa en meningsfull tillvaro är ämnesförståelse. Precis som det låter rör det forskarnas och doktorandernas förståelse av sitt ämnesområde. Vad handlar ämnet om? Vilka frågor kan ställas och vilka teorier och metoder kan användas? Vad betyder olika begrepp? Ett av de stora forskningsprojekt som grup-

pen verkar inom har seminarier där man träffas och diskuterar arbetet. Erik, en av doktoranderna beskriver det så här:

Sedan upplever jag de här seminarierna också som [att] vi utbildar varandra ... till att använda de här registren som finns. /.../ Att förstå varandra också. Så vi vet vad vi menar när vi pratar om ett visst begrepp eller en viss variabel. Det handlar de här seminarierna om – att hitta något gemensamt.

När man träffas presenterar två forskare eller doktorander kort sina arbeten. Här är det inte fråga om att hjälpa till i själva skrivandet utan om att få en utgångspunkt för diskussioner om det fortsatt projektarbetet.

För ämnesförståelsen fungerar dokumenten i det här och andra sammanhang som bärare av idéer, som forskarna och doktoranderna tolkar utifrån synen på forskning inom forskargruppen och de sammanhang de verkar inom. Man kommer gemensamt överens om idéernas relevans och användbarhet. Dokumenten används sedan i andra dokument för att underbygga eller problematisera de egna studierna och resultaten. Genom att användas ges dokumenten legitimitet som relevant kunskap för forskargruppen. En referenslista ger därför en fingervisning om vilken kunskap som anses användbar i det sammanhang där dokumentet skrevs.

De tre aspekter jag har beskrivit går i den dagliga forskningen i varandra och kan vara svåra att särskilja. När forskarna och doktoranderna till exempel diskuterar begrepp så förstår de vad begreppen står för men också hur de kan användas i forskningen. När de tar del av vilka delar en artikel ska innehålla får de också kunskap om vilka frågor som kan ställas och hur resultaten kan beskrivas. De tre aspekterna omfattar alla delar av forskarnas och doktorandernas tillvaro och saknas någon blir

det svårare för dem att utföra sitt arbete. Deras livsvärldar blir lite skakigare.

Den sociala samvaron

Det finns en viktig betydelse av interaktionen som tas upp i intervjuerna och det är interaktionens betydelse för att åstadkomma social samvaro. De intervjuade beskriver ett mellanmänskligt intresse för varandra som gör arbetsplatsen trevligare och roligare att gå till. En av forskarna beskriver det som att den sociala samvaron är det kitt som håller samman tillvaron inom forskargruppen. Jag har valt att inte benämna det de beskriver som en aspekt av meningsskapandet utan ser det som en grundförutsättning för att interaktionen och meningsskapandet ska ske.

Avhandlingen och bibliotekariers arbete

Vad har då min avhandling med bibliotekariers och andra informationsspecialisters arbete att göra? Jag menar att den har betydelse på flera sätt. På bibliotek som är del av en forskningsmiljö måste personalen förstå forskningens villkor och det vetenskapliga kommunikationssystemet för att kunna erbjuda relevanta resurser och service. I min avhandling har jag studerat hur de sociala nätverken, som ofta framhålls som viktiga i kommunikationen, fungerar i forskningens vardag. Jag synliggör bland annat att forskarna är del i ett socialt sammanhang, där interaktionen i de sociala nätverken är en integrerad del av deras forskarvardag, och att interaktionen formar en gemensam förståelse för vad forskning är.

En slutsats är att bibliotekarier måste försöka förstå hur forskningspraktiken ser ut för de forskare de arbetar med. Hur ser forskningsprocessen egentligen ut och vad räknas som forskningsarbete? Vad är god forskning och vilka idéer om forskning och om hur exempelvis resultat ska redovisas finns inbäddade i det praktiska? Den kunskapen är ett första

steg för att kunna vidareutveckla tjänster som stödjer forskningen.

I mitt nuvarande arbete som bibliotekarie på ett juridiskt bibliotek finns det av naturliga skäl inte tid att göra långa intervjuer med alla forskare. Jag har däremot noterat att till och med korta samtal med forskare och doktorander om hur de gör när de forskar, exempelvis startar en ny forskningsuppgift, eller när de ska presentera sina resultat ger värdefulla insikter. På biblioteket diskuterar vi en mer systematisk kartläggning genom att samla grupper av forskare och doktorander och gemensamt diskutera forskningsarbetet.

För den forskargrupp jag studerade har jag identifierat tre aspekter av interaktionen som är betydelsefull. Jag har inte haft någon intention att studera om det är aspekter som gäller även för andra ämnen och forskargrupper, men det är rimligt att anta att aspekterna finns med. Vi vet dock inte hur framträdande de är i förhållande till varandra och om det finns andra aspekter. Det viktiga är kanske inte vilka aspekter som är synliga. Det viktiga är att för forskarna och doktoranderna är interaktionen betydelsefull på många olika plan och att i interaktionen används olika typer av dokument som medel i det dagliga forskningsarbetet för att forma forskningen. Bibliotekariens uppgift är därför att förstå hur olika typer av dokument används i forskningsprocessen

och vilken tyngd de har. Bibliotekarier vet mycket om vilka typer av publikationer som är vanliga inom deras ämnesområden, men hur används dokumenten i publikationerna och vilken betydelse har de i arbetet med publikationen och i forskningen överhuvudtaget?

Referenser

- Beacher, T. and Trowler, P.R. (2001). *Academic tribes and territories. Intellectual enquiry and the cultures of disciplines*. 2 uppl. Philadelphia: Open Univ. Press.
- Berger, P.L. and Luckmann, T. (1971). *The social construction of reality. A treatise in the sociology of knowledge*. Harmondsworth: Penguin Univ. Books.
- Burnett et al. (2001). Small worlds. Normative behavior in virtual communities and bookselling. *J. of the American Society of Information*, Vol. 52, ss. 536-547.
- Chatman, E.A. (1999). A theory of life in the round. *J. of the American Society of Information Science*, Vol 50, ss. 207-217.
- Frohman, B.P. (2004). *Deflating information. From science studies to documentation*. Toronto: Univ. of Toronto Press.
- Johannisson, J. and Sundin, O. (2007). Putting discourse to work, Information practices and the professional project of nurses. *The Library Quarterly*, Vol 77, ss. 199-218.
- Schutz, A. and Luckmann, T. (1974). *The structures of the life-world*. London: Heinemann.
- Whitley, R. (2000). The intellectual and social organization of the sciences. 2 uppl. Oxford: Oxford Univ. Press.
- Wiklund, G. (2007). *Interaktion i forskningspraktiken. Vårdvetenskapliga forskares sociala nätverk*. Lund: Biblioteks- och informationsvetenskap, Inst. för kulturvetenskaper, Lunds univ. (Licentiatavhandling).